

ТЕКУЩИ ПРОБЛЕМИ В ИКОНОМИКАТА НА ЛИВАН,

ВАЛУТЕН РИСК

(декември 2019)

От началото на ноември 2019 икономиката на Ливан следва тенденция на ускорен спад. Поради значително понижената валутна ликвидност на финансово-кредитната система и на FX резервите на Централната банка на Ливан (ЦБЛ), националната валута (ливанска лира, LBP) отчете обезценяване с около 38% в началото на декември. Банковите операции се извършват при неформален капиталов контрол и временна забрана за изходящи международни транзакции.

Масовата протестна вълна в страната, оставката на правителството и блокираният политически процес, забавянето на фискалните реформи и липсата на мерки за насърчаване на потреблението, кредитирането и инвестициите, са предпоставки за трайното влошаване на икономическата среда в Ливан към края на 2019. Дефицитът по платежния баланс е около 4,4 млрд.щ.д., сравнен с 1,3 млрд.щ.д. в периода на 2018. Това води до нарушена регулярност в изплащането на възнагражденията в публичния сектор. Повечето администрации превеждат заплатите частично, като в някои ограниченията е 50%.

Ливанската лира е фиксирана към щатския долар при съотношение USD/LBP 1507,5 в сила от 1999. Вследствие на политическата нестабилност, високия публичен дълг (154,5% от БВП към август 2019), *матуритета на държавни валутни облигации (евробондове) през 09 и 11 м. на 2019 и предстоящия през март 2020 за общо около 6,8 млрд.щ.д., както и на отчетения през август и септември 2019 значителен спад на частните валутни депозити в банките, ливанската лира започна ускорено да се обезценява. Към 02.12.2019 неофициалната търговия на валута е при стойности USD/LBP 1950 „купува“ и 2050 „продава“. Пикът на инфлацията беше 28 ноември, когато доларът се обменяше за 2650-2750 л.л. Временното стабилизиране се дължеше на изпълнението от Бейрут (28.11.2019) в пълен обем на задълженията по 5-годишни евробондове за 1,4 млрд.щ.д.

-----
*матуритет - Остатъчен срок до падежа на разрешен от банката кредит.

От средата на октомври банките, а от началото на ноември и лицензираните бюра не извършват обмяна на ливански лири в долари и евро. Сделките за купуване на долари „на черно“ са при цена с между 35 и 42% над официалния фиксинг.

Банките позволяват на ФЛ и ЮЛ теглене на валута в брой с лимит до 300-500 щ.д. седмично, в зависимост от условията на конкретната банка. Превалутирането е в рамките около официалния курс $\Rightarrow$ 1500-1515 л.л./щ.д.

Към 02.12 банките в страната все още отказват изходящи валутни трансфери към местни и чуждестранни лица, в т.ч. и към собствените си клоновете в чужбина. Забраната блокира разплащанията на ливанските търговци към международните им доставчици. По указания на ЦБЛ се оторизират единствено плащания по вноса в Ливан на горива и фармацевтични продукти. По изключение, на ЮЛ се разрешават преводи за покриване на текущи задължения към доставчици в чужбина, когато задълженото лице внесе на каса в банката пълния размер на задължението и представи доказателство за неговата изискуемост. В тази връзка, търговските дружества се принуждават да обменят местната в международна валута „на черно“, свързано със значителни загуби.

Очаква се, до средата на декември т.г. местната валута да продължи с обезценяването си, като при липса на целева външна помощ или спешни мерки за стабилизиране на инфлацията, до края на годината доларът да се обменя за около 3000-3200 л.л. В контекста на ниската ликвидност, в краткосрочния период банките ще продължат да прилагат рестриктивни мерки спрямо трансферите в чужбина.

NB В тази връзка българските дружества следва да очакват забавяне или частично неизпълнение по плащанията на ливанските им контрагенти. С оглед на повишения валутен риск и ускорения ръст на инфлацията е възможно някои от компаниите в Ливан да претърпят реструктуриране или да обявят неплатежоспособност.

В средносрочен план се очаква пазарът в Ливан да претърпи трансформация, която да засегне трайни търговски отношения между местни и чуждестранни фирми. В тази връзка се очаква ливанските вносителите да търсят алтернативни доставчици при оптимални параметри и съотношение цена/качество, което да разшири достъпа на български стоки на пазара в Ливан. Във висока степен това се отнася до пазара на машини и оборудване за лекопромишлените производства, високотехнологични уреди, фармацевтични продукти, обработен дървен материал, работно облекло, торове, химикали за селското стопанство, пестициди, биохрани, както и за туристическите услуги, особено ловния и СПА-туризма.

На настоящия етап оценяваме инвестициите в краткосрочен държавен дълг на Ливан като високорискови.

През март 2020 предстои падеж по дългови инструменти за общо 3,4 млрд.щ.д., като според анализа на международните рейтингови агенции на този етап по-скоро се очаква принудително реструктуриране.

Изготвил: СТИВ-Бейрут